

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben hához hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hét 6. és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 241. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1913. október 19

Takarodó.

Ma kezdik Budapesten a szociáldemokraták országos kongresszusukat, nagy zajjal kifelé, de annál mélysegebb levertséggel belül.

A ma kezdődő kongresszus harmadik ilyen összejövételük az elvtársaknak. Jubileumi örömhangozat várna tehát mindenki. E helyett a szociáldemokraták egyik vezére a következő mentegetőzéssel harangoz elébe az összejövételnek:

„Semmi okunk sincsen arra, hogy letörtnek vagy megvertnek érezzük magunkat, vagy hogy csüggedés legyen urra lelkünk fölött.”

Micsoda melancholikus új hang ez ebben az eddig folyton diadalokról szavaló táborban? Mi történt velük, hogy mentegetőznek, hogy letörésről, vereségről, csüggedésről egyáltalán szót ejtenek?

Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fujja. A vezérek azért vigasztalódnak azzal, hogy nincs vereség, nincs csüggedés, mert az egész vonalon vereséget, minden lélekben csüggedést látnak.

A mostani rettenetes gazdasági válság alatt bebizonyosodott, hogy a szociáldemokrácia komoly időkben nem tud a munkásságért semmit sem tenni.

Jó időkben, pénzbőség idején bezzeg hitegették őket tyukkal, kaláccsal. Szedték a szegény emberek fillérjeit pártadó, szakegyleti tagdíj, munkanélküliségi segély stb. címén. Igérték általános titkosat, vagyonfelosztást, mindent, ami jó és drága.

Közben a vezér urak éltek pompásan, mint egy kis király. Finom szivar, első osztályú vasuti jegy

mindenkinek kijárt. Most pedig, mikor a munkásság szorult rá a vezérekre, mikor a vezér uraknak nem csak a nyomor vámszedőivé, hanem a szegény emberek igazi vezéréivé, támogatóivá kellene lenniök, mikor munkát kellene közvetíteniök és munkanélküliségi segélyt adni a bezsebelt ezrekből és ezrekből: akkor a vezérek nem tesznek semmit, csak szidják az „átkos kormányt” s azzal vigasztalják az éhezöket, hogy nincs ok csüggedésre.

Ezzel ugyan nem lakik jól senki.

A munkásság komoly, józan része megdöbbenve tapasztalja ezt a hallatlan könnyelműséget, ezt a botrányos cinizmust. És látja vele szemben a keresztényszociálista vezetők munkáját. Látja, hogyan exponálják magukat önzetlen férfiak a keresztény munkásságért, minden földi jutalomra való aspiráció nélkül. Hogyan fáradnak, dolgoznak, csak hogy a keresztény munkások kenyeret kapjanak. Mindig jobban terjed a kiábrándulás azokból, kiknek száján csak azért van minden percben a felséges nép dicsőítése, azért akarnak meghalni a népért (szóval), hogy annál jobban éljenek a népből.

Nem felsőbb kezdeményezésre: tisztán magából a munkásság köréből indult ki a keresztényszociális szervezkedésnek hirtelen megnövekedése. Megmérték eddigi vezéreiket s minél nehezebbnek találták a zsebüket, annál könnyebbnek és sivarabbnak bizonyult a szívük, a lelkük, a becsületük. Ott hagyják tehát őket s tömegesen sorakoznak

a munkásság igazi vezérei köré, akik bennük nem kiszipolyozni való nyomorult proletárokat, hanem Isten képére teremtett testvéreket látnak.

A szociáldemokrata: csak elvtárs. A keresztényszociálista: testvért lát munkátestvéreben, ember-társában.

Csoda-e, ha a budapesti kongresszuson most nem riadót fujnak?

Nem. Így kellett ennek elkövetkeznie. Takarodót fujnak. S jön az alapostolok eltakarodása.

A képviselőház összehívása.

A függetlenségi párt elnöki tanácsa péntek este tudvalevően elhatározta, hogy bemegy a képviselőházba, illetve összehívja a képviselőházat és pedig a többi ellenzéki párt beleegyezésével és hozzájárulásával.

Héderváry gróf ezt illetőleg kijelentette, hogy helyesli a függetlenségi pártnak abbeli elhatározását, hogy ismét részt akar venni a parlament tanácskozásain, mert feltételezi, hogy nem azért kívánják a képviselőház összehívását, hogy ott újabb botrányt csapjanak.

A nemzeti munkapárt elnöke egyébként nemsokára Budapesten lesz, hogy a margitszigeti játékbank ügyében a fejleményeket közvetlenül figyelemmel kísérje.

Annak az iratnak szövege, a mellyel az ellenzék az országgyűlés összehívását kéri, hir szerint a következő:

A magyar országgyűlés képviselőháza elnökének, Budapest. A házszabályok alapján képviselőházi ülés összehívását kérjük.

Indokok: Alkotmányon ejtett sérelmek és a közéleti erkölcsöt megtámadó kormány-

SZEPESSEGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHEŐK**

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZAM.

zati visszaélések megvitatásának sürgőssége. Ezután következnek az aláírások, első helyen a Károlyi Mihály grófé.

Szerbia makacskodik

A monarkia új jegyzéke.

A Reichspost a monarkianak Belgrádban teendő újabb energikus lépéséről írva, azt mondja, hogy a monarkia jegyzéke a következőképpen fog hangzani:

A szerb kormánynak tartózkodni kell a nagyhatalmaktól a londoni nagyköveti értekezleten létesített autonóm Albánia integritásába való mindennemű beavatkozástól és ki kell üríteni azokat a területeket, amelyeknek Albániához tartozása a szerb kormánynak tudtára adott határ szerint minden kétségen kívül van. Ha a szerb kormány ezt az utolsó diplomáciai felszólítást is figyelmen kívül hagyja, magának tulajdonítsa az eljárásnak elháríthatatlan következményeit. A monarkia nem fog további halasztást tűrni. Szerbia válaszul van, hogy önként kiűritse Albániát vagy pedig hogy kényszerítsék.

Cáfolnak a szerbek.

Belgrád, okt. 18.

Hivatalos helyen kijelentik, hogy a szerb csapatoknak Elbasszán felé való további előrenyomulásáról szóló hír, amelyet a félhivatalos Agence d'Athènes terjesztett, nem felel meg a valóságnak. Hangsúlyozzák, hogy a szerb csapatok néhány nappal ezelőtt kiadott parancsuknak megfelelően megszüntették előrenyomulásukat és szükség esetén csak a védelemre fognak szorítkozni. A szerb csapatok megmaradtak azokban a hadállásokban, amelyekben október 14-én voltak.

HULLÓ LEVELEK.

Írta: Szilágyi Béla.

Itt vagyok ismét Erdély romantikus bércei között s merengve állok a nagy kastély előtt, hol oly kedvesen teltek egykor gyermekéveimnek vidám napjai.

Harminc év örlődött le már azóta az élet garatán és azért itt még minden a régi. Minden a régi, csak az emberek mások.

S ha visszatekintek gyermekéveimre, eljönnek egy pillanatra a régi jóbarátok, visszahozzák őket emlékeimnek bűvös álmái és játszunk ismét a csöndes park ölében, mint délibáb a puszták tengerén.

És visszatérvén a gondtalan időkre elmondhatom a költővel én is:

Gyermek vagyok, gyermek lettem újra.
Lovagolok fűzfásipót fujva.

Am hol vannak Harmathy János és Csegődi Pista meg a többi jó fiúk, kikkel együtt lopkodtuk a park virágait? Hol van a jó öreg Tornyai bácsi, kinek gitárját oly sokszor pengetém?

Ki tudja ki hol van? Mindeniknek más szerep jutott az élet színpadán s míg az egyik biborban, a másik talán koldus rongyokban él. Vagy lehet, hogy magához szállítá őket az örök Enyészet és lágy szellő fujdogál sirhalmuk felett.

Bizony-bizony repül az idő, mint vihar-

Közeledés a szülők és tanárok között.

Szmetka L. Ödön akciója. — Az első szülői értekezlet.

Pedagógiai és társadalmi nevelés szempontjából rendkívül érdekes akciót indított a premontrei főgimnázium kitűnő igazgatója, Szmetka L. Ödön. El kell érni azt, hogy a szülő, a tanár és a tanuló között a legharmonikusabb egyetértés keletkezzék, amelyből a diák lássa a legtöbb hasznot.

Temérdek érdekes és fontos problémát emel föl magával ez a kérdés. Egész iskolai év alatt mennyi félreértés, mennyi anomália, alaptalan vád, ok nélküli harag merül föl tanár és szülő között a tanítvány miatt. A mi középiskolánk félelmes ítélőszék a szülők szemében, a tanár alkalmatlankodó, alázatos lekötöztetett lát a szülőben.

A tanárnak soha sem szabad szem elől elvesztenie az igazságot. Mindig igazságos kell hogy legyen a tanítvánnyal szemben, mert ha a diák elromlik, az legtöbbször a tanár hibája így mondja az apa. A tanár azonban az otthoni nevelést hibáztatja. Közös megértéssel szívvel és jóakarattal kell képzelni a serdülő ifjúságot.

Az első értekezletről az a véleményünk hogy csak izelítőt adott, egészen előlről kezdte tárgyalni a kérdést. Még nincs határozott program és cél, ennél fogva a hozzászólások csak tapogatózások voltak. Hiányzott a teljes őszinteség. A szülők és tanárok még nem akartak őszintén, nyíltan beszélni, zsenirozta őket a szokotlan tárgy és érintkezés. Azonban igen szép perspektívát nyújt az akció, ha kitartással és határozott programmal fogják vezetni.

Szmetka Ödön előadása.

A főgimnázium disztermében igen szép számu közönség jelenlétében folyt le az első értekezlet. Szmetka L. Ödön a következő tartalmas felolvasással vezette be érdekes akciót.

Sok sok dologgal, töméntelen irással igazoltam már én azt nagyon tisztelt hölgyek és urak, hogy a hivatalos és a társadalmi élet sablonos utairól letértem, és olyan utakat, talán inkább azt mondhatnám, járatlan ösvényeket keresek, melyeken előbb magam akarok ismeretlen szép helyekre találni, aztán ha azt gondolom, hogy az előttem és nekem szépnek tetsző tájékban más is tud gyönyörködni, szívesen álllok be utvezetőnek. Hiszen a jó Isten, mikor kijelölte nekem ezt a pályát, melyen immár huszonhét esztendő óta haladok kisebb nagyobb szerencsével, akkor elég erős testi szervezettel is megáldott arra, hogy azoknak, akik hívó szavamra utánam jönnek, ne csak az utat mutassam meg, hanem a jó kalauzok kötelességét hiven betöltve utasaim gondjai egy részének, legalább is a szülői gondoknak hordozását magamra vegyem és ezzel a magasságokba vivő ut nehézségét csökkentsem. Tudja Isten, miért van úgy, de már néhány éve minden lelki munkámat valamiféle utazással teszem párhuzamba. Hol hullámos — de nem viharostengereken járok mélyen szántó nagyhajókon; hol hatalmas mozdonyok röpitik föl vonatokat, melyen az Alpesek hótól takart sziklái közé kapaszkodom: még csak az automobiltól sem félek, a melynek a nagy távolságok gyors befutásával elérhető időmegtakarítását becsülöm sokra. Egyesegyedül a repülő gép az a modern közle-

ban a felhők foszlánya, melyek közül hol a napnak mosolygó sugára, hol pedig az égi akaratsnak villám haragja hull.

Minden a régi. Ezek itt a jegenye ákácok. Itt a régi kőfal, amelyet sűrűn takar az orgonabokor. A nagydiófa kérgén új barázdákat szántott az idő ekéje s levelei oly rozsdásak, mint öreg szatócsnak nyikorgó ógére. A fenyő derekát betakarja a futóborostyán és szelíd szőlő indái kapaszkodnak a lugas bordáiba.

A nagy kertnek árnyas ölében szomorúfüz lombjai borulnak egy kicsinyke dombra. Kis sarkó áll a domb előtt és rajta ez irás:

„Szeretett és meghalt.”

Mi ez? Ismeretlen helyre tévedtem talán? Nem! . . . E kis hely változott meg csupán azóta. Ugy áltam itt, mint kérdőjel megfejtésre váró rejtvények után.

Kit takar e hant, amelyet elborít az ős száraz avarja és lemosta a kő arany betűit az idők viharja?

Nem tudja senki. Új emberek, új élet. A fák s füvek nem tudnak regélni és én tanácstalanul állottam e néma sir előtt.

Izgatta lelkemet e ritka látomás. Elhagyott sir a szomorú fűz alatt és dűledező kő a kis halom felett s e három szó a kőpiramisán:

„Szeretett és meghalt.”

Óh néma sirnak csendes lakója Te! Mennyit szenvedhettél, mennyit aggódhattál! Sok tavasz fog elmúlni még kicsiny sírod felett. Sok levél hull rája még az őszi hervadásban. Am kitudja? föltárjaa-e a véletlen egykor titkodat? Bizonyára a szerelem és csalódás hozott ide téged, azért őrizi oly nagy homály a Te bus emléked! . . .

*

Barátságos kedves őszi vasárnap van. Templomba hívogat a kis harang, hova nagy csattos imakönyvvel halad a falu népe.

Óreg anyóka áll a templom ajtajában. Régi tipikus arc, olyan ismerős, mintha már láttam volna valamikor régen.

Vannak areok, amelyeket soha életében nem felejt el az ember, bár mily régen látta. Lassan közeledek az anyóka felé és barátságosan szólítom meg őt:

— Adjon Isten néni lelkem.

— Adjon Isten a nemzetes urnak.

— Ne haragudjék, hogy megszólítottam, de olyan ismerős, mintha már láttam volna. Ugyan mondja meg hogy hívják?

— Balogh Mihályné Kerekes Sára szolgálatjára.

— Sára néni? Mindjárt gondoltam. De milyen jól néz ki. Hogy van — hogy van Sára néni lelkem? Hát engem ismer-e?

— Nem ismerem. Kinek tetszik lenni, ha szabad . . .

Patkányok, házi és mezei egerek

kiirtására legjobb és legbiztosabb szerek a

MURIS készítmények,

mely más háziállatokra teljesen ártalmatlanok.

Kapható a főraktárban:

FARKAS ISTVÁN

Apolló drogériájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/b. Telefon 13—02.

kedési eszköz, a melyre amellet, hogy lett volna rá alkalmam, eleddig még rá nem ültem; de csak azért, mert az aeroplanok kormányzásában még a legavatottabb szem, a legnyugodtabb szív és a legerősebb kéz sem mindig lehet ura a szeszélyes gép sokszor megbomló szerkezetének. Bármily közlekedési eszközön tettem is még életem eddigi folyásán kisebb vagy nagyobb utamat, mindig iparkodtam a kormányt kezelő férfiak közelébe férkőzni, hogy így minden utamon elleshessek valamit a vezetés nehézségéből, amit még súlyosabbá tesz a sok-sok száz lélek életének biztonságáért járó felelőség tudata. Hát volt elég időm, elég alkalmam is arra, hogy a kormányzás munkájából, merem azt is mondani, hogy művészetéből valamelyes ismereteket szereztek. Sokat néztem, sokat láttam és valamiképp a sok jóból meg is láttam, már pedig azoknak, kiket az isteni Gondviselés valamely intézménynek, legyen az utazási eszköz, vagy beszéljünk most már allegoriák nélkül, társadalmi, politikai, közgazdasági, közoktatási stb. szervezet, az élére helyez, mindig éber szemmel kell nézniük, mindent jól kell látniuk és mentül többet meg is látniuk, hogy így a rájuk bízott eszközök kormányzó rudját erős kézzel tartsák, az akadálytalan sük utakon sebes menetben száguldoztassák, az emelkedő lejtőkön böles előre nézéssel mérsékeljék, a nagy veszedelmekkel fenyegető ösvényeken pedig a legnagyobb aggályoskodással irányítsák.

Rám a jóságos Isten szintén ilyen intézménynek, a szellemi haladás emez évszázados szervezetének a vezetését bízta. Engedjék meg nekem azt, nagyon tisztelt Hölgyek és Urak, hogy ezt az iskolát hajónak, nagy utat járó sok ezer tonnás járműnek tekintsem és egy kis megengedhető húsággal magamat e régi bár, de erős bordájú, tágas fedélzetű hajó parancsnokának és egyben kormányosának tartom. Jól ismerem ennek a hajónak minden zegét-zugát; hiszen negyvenegy esztendővel ezelőtt állottam be hajóinasnak erre a hajóra és azóta néhány esz-

tendő kivételével rajta járom az élet Oceánján a tudás partjai mellett haladó utakat!

Majd tisztje lettem ennek a hajónak és tizenhat esztendőn át becsülettel igyekezettel teljesítettem a rámrótt köteleseket s talán az így szerzett csekély érdemeimnek tülön-tul való értékelése alapján tettek meg előbb egy kis hajó — a rozsnyói kath. főgimnázium — kapitányává, majd egy másik, már nagyobb vizekre bocsátott gőzösnek, a kassai főgimnáziumnak kormánykerékét bízták rám és erről a szép új hajóról két évvel ezelőtt ide: rendünk legnépesebb hajójának, a nagyváradi főgimnáziumnak parancsnoki hidjára állítottak és amikor halát adok az isteni Gondviselésnek azért, hogy alkalmassnak és érdemesnek tartott arra, hogy szülővárosom legrégebb iskolájának vezetésére hívott meg, arról is ünnepélyes tanuságot teszek e jelen alkalommal, hogy az én igen tisztelt hajó-tisztí karomnak, tanártársaim támogató közremunkálásának és ő mellettük a gondos és józan belátású szülők segítségének köszönhetem azt, hogy ez a gondjaimra bízott hajó soha zátonyra nem jutott; hejh, pedig de sokszor dultak és dühöngnek még most is ellenséges viharok és contra-szelek; de a hazafiasság és a vallásosság irányítójától vezetett hajó őrtisztjeinek ébersége mellett mindig el tudta, és ha Isten testi és szellemi erőinknek kedvez, elkerüli a jövőben is a veszélyt hozó szirteket, vitorláinak szégyenletes bevonása nélkül is.

Ezek az én megnyitó szavaim, nagyon tisztelt hölgyek és urak, melyeknek szíves meghallgatását megköszönve, most mindjárt értekezletté alakulunk át és e perctől kezdve már kollégáimnak, gyermekeink testi és lelki nevelése munkájában dolgozó társaimnak tekintem mindnyájukat, akiket egyenkint is, összesen és arra kérek fel, hogy a tárgyalásra tüzött igen fontos dolog pontjaihoz böles hozzászólásukkal járulni szíveskedjenek. Én csak az eszméket vetem fel és hogy megtett észrevételeket figyelembe venni szándékozom azt ennek a füzetnek két egyenlő részre osztott lapjai bizonyítják, a

mely lapok baloldalára az én propositionimat, jobb részére pedig az Önök megszívlelést érdemlő észrevételeit írom fel a megjegyzéseket tevő szülők neveivel együtt.

Az okosan vezetett értekezlet legelső dolga a tárgyalásra kitűzött tétel rövid körülírással megjelelt *cimének kijelentése*. En ezt a címet már a helybeli lapok tegnapi számaiban közzétett meghívásban kihirdettem, most csak ismétlem, hogy értekezleteink tárgya a középiskolai ifjúság otthoni nevelésének helyes vezetése és mindennemű házi dolgának céltudatos és ésszerű ellenőrzése lesz. Mielőtt a vitába belekezdnenék az Önök kezébe leteszem az eddig betöltött korelnöki tisztemet azzal a szerény kéréssemel, hogy ha mai és a jövőben időnkint egybehívandó értekezleteink ügyvezető elnöki tisztjének vitelére engem érdemesnek tartanak, hagyják a kezeimben ezt a hivatalt, melynek betöltésére úgy is nekem van a legtöbb érkezőem s talán régi mesterségemnél fogva a legtöbb rákészültségem is.

Bizalmuk ily megtisztelő alakban való megnyilatkoztatását köszönöm s most már megnevezem e tárgyalásra tüzött tétel első pontját.

Érdekes vita.

A tapssal fogadott előadás után több hozzászólás történt. A vita folyamán több uri asszony felvetette azt az eszmét, miképpen lehetne tökéletesíteni az otthoni lecke-kikérdezést. Milyen hasznos, ha a szülők elkísérik az iskolába a gyermeket. Meg kellene akadályozni, hogy a gyermekek délutánra annyi cukrot vegyenek.

Gedeon Alajos reáliskolai igazgató:

— Igen sokszor támaszt ellentéteket a szülők és tanárok között az, hogy a gyerekek szekundát kap, holott odahaza kitünően felmondta a leckét.

A szülő dühös, haragszik, bizalmatlan

— Csóthy Sándor vagyok, a rektor urak a fia.

— Igen? A Sándor urfi? Jaj az Isten áldja meg az urat, de szép ember lett belőle. Nem ismertem vón' meg. Mi járatban van itt?

— Csak eljöttem megnézni ezt a régi tájat, ahol annyit játszottam kis gyermek koromban. Hát Mihály gazda hogy van, él-e még?

Az öreg asszony elővette tarka keszkenőjét és megtörölte vele könnyes szeméit. Azután lágy hangon mondá:

— Nem él biz' a! Meghalt a szegény jó lelkem.

— Szegény Mihály gazda. Milyen jó ember volt.

— Jó volt, az Isten nyugosztalja.

— Hát egyéb ujság mi van a faluban Sára néni?

— Nem igen van itt semmi, csak hogy a Margit kisasszony is meghalt, ha tetszett ismerni.

— Nem ismertem. Harminc éve kerültem el innen, azóta pedig nagyot fordult az idő kereke.

— Nagyon bizony. Azóta már én is hogy megöregedtem.

— Aztán mondja Sára néni, ki volt az a Margit kisasszony?

— Hát a Margit kisasszony. A Báthory Margit olyan szép leány volt, hogy csodájára

jártak egész vármegyéből. Husz éves volt mindössze a lelkem, oda temették a kastély kertjébe. Hát tessék csak elképzelni, még csak a nevét sem irták a fejfájára, csak valami mást irtak rája. Örök is egy kis emléket tölle. Itt van az imakönyvemben. Tessék ez a levél, az ő keze írása. Ott találtam a szobájában a temetés után. Jaj, de jó lélek volt, az Isten nyugosztalja...

Régi elsárgult papiros volt, amit az öreg Sára néni ide adott nekem. Ugy látszik, mintha bekötött könyvből lenne kitépve. Finom leány írással van tele. Naplót vezetett ez a szegény leány, mert az írás címe ez: Margit naplója.

Íme a feljegyzés, a Margit naplójából:

Szeptember 20.

Ma egy éve láttam őt először. Szép volt, mint napsugár mosolygó tavaszunk kora hajnalán. Sötét szeméivel úgy tekintett rám, mint cikkázó villám viharzó éjszakákon. Azóta csak ritkán láttam őt, de előttem állott sugár termete. Őt láttam éjjel álmaimban, őt láttam viruló nyárnak csöndes alkonyán, ő volt lelkem sivar pusztájának ringó délibábjá, reményem, boldogságom, mindenem ő volt.

Ugy tünt fel előttem, mint üstökös az égnél bolt ivén, vagy mint szivárvány a kéklő égen. Azt hittem, hogy csak álomlátás volt, ábrándos lelkemnek pusztá látomása.

És egy káprázatos fényes estén, im találkoztunk.

Forró bái est volt. Mindég együtt voltunk és a négyes alatt ezt sugta fülembe: Szeretlek...

Némára lejtettünk ezután tovább. Éreztem, hogy lángragyult az arcom. Éreztem a szive dobbanását s úgy ringtam karján, mint hulló levél esendes tónak hullám gyűrűjén.

Mély sóhajunk eltűntének a csábos zenészek ritmikus accordján, mint eltűnik lágy suhogása a selyem ruháknak.

E pillanatban rakta szívünkre örök bilincsét a sors.

De rossz barát a sors! Irigy, rossz és kegyetlen barát, mert sötét felhővel borítá be szerelmünknek ifju hajnalát.

Mondják, hogy esztét veszté boldogságában az ember, mert megittasul az égő szerelemtől. Ő is megittasult.

Fiatal szívét felkorbácsolta a forró szenvedély. S amíg ott kint kacéron csillogott a hó a holdnak téli fényénél, bent folyt a pezsgő mérhetetlenül.

Am a pezsgők mámora elragadta tőlem őt, az ifju szép deli legényt, szét tépve ábrándot és reményt. S én úgy maradtam el, mint hajótöröttek hullámtörő kopár sziklatetőn.

Borzasztó volt látni mily meggondolatlanul itta e kábitó italt. És amikor már egé-

SIRKOSZORUK

AJÁNLOM A N. É. KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE A SAS-PASSAGE ALATT LEVŐ VIRÁGÜZLETET, HOL

EGYSZERŰ ÉS A LEGDISZESEBB KIVITELŰ

SIRKOSZORUK

KAPHATÓK ÉS MEGRENDELHETŐK. KIVÁLÓ

TISZTELETTEL Genda János műkertész.

lesz a tanár iránt. Az úr nőttön nő közöttük s ebből a gyermekre háramlik a kár, mert végeredményében az fog megbukni.

Ezt úgy véli elodázhatónak, hogy a szülő bizalommal forduljon a tanárhoz, aki megindokolja eljárását, s ha hisz a szülő, akkor a legszebb egyetértéssel végezhetik a nevelést mind a ketten.

Kozma Péter pénzügyi titkár azt kérdezi, hogyan győződhet meg a szülő, hogy valóban tud-e a fia? A kikérdezés fogyatékos lehet. Legjobb, ha a gyermeket rászoktatják, hogy mindig „szintén” mondja meg: hogy felelt aznap.

Az élénk vita után Szmetka L. Ödön megköszönte a szíves érdeklődést és bezárta az első szülői értekezletet.

Lukács László Tiszánál. Dr Lukács László tegnap reggel Budapestre érkezett és alighogy átöltözött, minden pihenés nélkül hozzáfogott a „munkához.”

Lakásán már várta Korniss Károly gr., Fejérváry Géza báró veje és a Forgalmi Részvénytársaság elnöke és beszámolt neki mindenről, ami a margitszigeti botrányos dologban történt. Kilenc órakor Lukács már felment a várba és felkereste Tisza István grófot, akivel hosszasan tanácskozott. Hir szerint a kérdés kezelésében ellentét van Tisza és Lukács között.

Izabella főhercegnő Bpsten.
Budapest, okt. 18.

Izabella főhercegnő ma kíséretével Budapestre érkezett.

szen letört, hozzám jött és megkérte a kezem. Füst és pezsgőszag árasztotta el és én elfordultam tőle.

Hát pezsgő kell a férfinak ha komoly szándékkal közelg egy leányhoz? Milyen boldogság az, amelynek embriója pezsgőben fogamzik? Szerettem mint a lelkemet, de elfordultam tőle és távoztam a fényes bálteremből.

Rettenetes éjszakáim vannak azóta. Álmatlanul fetrengem s csak néha száll szemeimre egy rövidke álom.

És akkor is őt látom, amint borzas hajjal áll a terem közepén. Eless megjegyzésekkel kíséri a táncos párokat, míg egyik barátja párbajra hívja ki. A pisztoly elsült és ő holtan terült el a párbaj színterén.

S én felriadtam borzasztó álmomból... Miért kísértés szellemeddel Andor? Megbocsátom én ifju büneid. Szeretlek én kimondhatatlanul, csak jőjj-jőjj hozzám égő szerelemmel, jőjj hozzám tisztán, józanul.

Távozzatok el tőlem ti álmokkísértetek. Távozzatok, mert a szívem reped meg. Mért zavartok éjjel álmaimban, miért nem hagyjátok nyugton lelkemet? Vagy talán ti vagytok sorsunknak megjövendőölői?

S a kísértetek nem távoztak. Kinok gyötörték lelkem, rettenetes kinok. Az álmok valóra váltak, megtörtént a nagy tragédia.

Alig mult néhány nap a káprázatos

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet (Szilágyi Dezső-u. 5) 1914 január hó 1-én nyitja meg

II. ÉVTÁRSULATÁT.

Mint hogy az I-ső ciklus tagjai táborában az általános munkahiány és nyomasztó pénzügyi helyzet dacára, a takarékosági hajlam s a kitartó küzdelem a drágasággal nem lankadt, sőt fokozódott, az intézmény pedig áldásos működésével immár hézagot pótol, az igazgatóság a közóhajnak engedve már most hívja fel a népszövetségi tagjait a II. évtársulatba való belépésre.

Az új évtársulat is három éven át, tehát 156 héten át tart, amelynek letelte után a tagok a megtakarított tőkét az elérendő haszonban való arányos részesedéssel együtt fogják megkapni. E részesedés pedig tudvalevőleg sokkal magasabb a takarékpénztári rendes betétek után elérhető kamatoknál.

A belépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével a csoportvezetőknél, vagy pedig a heti befizetések alkalmával minden hétfőn és csütörtökön délután 2-5 óráig a hivatalos helyiségben levő gyűjtőveken történik.

Egy törzsrészjegy után hetenkint 20 fillér fizetendő a társulat pénztárába.

Beíratási díj egyszersmindenkorra részjegyenként 10 fillér, de 20 fillérnél kevesebb nem lehet.

Alapszabályaink értelmében a Népszövetségi Hitelszövetkezet tagja lehet minden fedhetlen életű egyén. Minden tag felvétele iránt az igazgatóság dönt. A Népszövetségi Hitelszövetkezet csak saját tagjainak nyújt olcsó és kényelmes kölcsönt.

És pedig a befizetett összeg négyötöd részeig minden körülményesség nélkül.

Azonkívül tagjait az alapszabályokban megállapított módokat és határokon belül segítyezi.

A folyósított kölcsönöket a heti befizetésekkel három év alatt kell letörleszteni.

tündérest után, lehult egy levél az élet fájáról... s ez a levél... az ő teteme volt.

Azóta olyan a lelkem, mint a tenger tajtékozó hulláma s szívem pedig a fájdalomnak martaléka lett.

Nehéz vád nyomja lelkemet azóta. Nem kellett volna elfordulnom tőle. De én ott hagytam őt, a tivornyák mérges tömkelegében s ezért — ezért kellett meg halnia.

És azóta, mint nyomorult koldus bolyongom az élet kálváriájának göröngyös útján. Ugy érzem, mintha Káin lelke szállt volna belém és látom őt, mint szerelmes ifjút és látom őt, mint hull a porba büszke termete, amint átfurja szívét a gyilkos golyó.

Érzem, hogy e kínos küzdelemben leszámol vélem is az élet nemsokára. És ha eljön az örök éjjel, ahol szebbek lesznek az álmok, vessétek meg ágyam kis kertünk ölében s hagyjátok a mezei virágot siromon kinőni és fejfámra csak enyit irjatok:

„Szeretett és meghalt.”

*

A nap csendesen ereszkedik le égi trónusáról. Vissza megyek még egyszer e sírhoz, hol a lelkem úgy elfogul s állok ott némán szóltanul. S a lány esti szellő halk suttogással csókolja végig az elsárgult faleveleket, amelyek hullnak-hullnak, bánatosan hullnak, szomoruan hullnak...

Csoportvezetőink a gyűjtőveket hivatalos helyiségünkben szíveskedjenek átvenni.

Tömörüljünk! Lépjünk be a II-ik évtársulatba mindnyájan, mert egyesülésben rejlik az erő!

KOLERAGYANUS BETEG A JÁRVÁNYKÓRHÁZBA

A vonaton rosszul lett vasúti kalauz. — A mentők szállították be a kórházba.

Ermihályfalva község, mint már irtuk, kolerafertőzött, ahová Csap állomásról hurcolták be a kolerát, amelyet már bakteriológiai vizsgálat alapján is megállapítottak.

Azóta az Ermihályfalva felől érkező vasutak kocsijait nagy gonddal takarítják, fertőtlenítik s az onnan érkező utasokat az állomáson megvizsgálják, fertőtlenítik, hogy a veszedelem behurcolását meggátolják.

Rosszul lett a vonaton.

Ollár Sándor máv. fékező pénteken hajnalban a Nagyváradról Ermihályfalvára induló vonathoz volt beosztva, mint fékező. Délelőtt meg is érkezett a vonattal Ermihályfalvára, ahol az állomásról a vasúti személyzetnek el van tiltva, hogy bemenjenek a községbe.

A megérkezés után nemsokára heves gyomorgöresöket érzett, majd hányinger fogta el, de nem szólt senkinek s szó nélkül túrta az iszonyu fájdalokat, mert azt hitte, hogy minden nagyobb baj nélkül hazaérhet Nagyváradra családjához, ahol majd iszik valami házi-orvosságot.

Délután egy tehervonattal indult vissza Nagyváradra. Ekkor már nem titkolhatta a baját, annyira erőt vett rajta. Diaréja mellett heves göresök támadtak meg, majd erős hányinger fogta el, szóval a kolera tünetek léptek fel a szegény embernél, még pedig olyan nagy mértékben, hogy a paptamási állomáson le kellett venni a tehervonatról s átszállították a Nagyvárad felé jövő személyszállító vonat egyik waggonjának külön fülkéjébe.

Egyben táviratilag értesítették a nagyvárad vasutállomást a beteg érkezéséről.

Amint a vonat megérkezett, a már várakozó dr. Ertler Mór tb. tisztiorvos alaposan megvizsgálta a beteget s mindent fertőtlenített, Ollár Sándor fékezőt pedig a mentők beszállították a járványkórházba, ahol most is betegen fekszik.

Az ürüléket elküldték Kolozsvárra, a bakteriológiai intézetnek.

A beteggel együtt utazott Vargha Sándor máv. kalauz, akit szintén megvizsgáltak és fertőtlenítettek, valamint ürülékét ennek az embernek is elküldötték Kolozsvárra, megvizsgálás végett.

Varghának egy napi szünidőt adtak, de tegnap délután már ismét szolgálatba lépett.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János kötszergyárában Rákóczi-ut., (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készítettnek. Telefon 419

A járványkórházban.

Nagyvárad városa tudvalevőleg a Szent László járványkórházat kolera kórháznak rendezte be, hogy szükség esetén mintegy 100 beteg részére megfelelő legyen.

Ollár Sándor most az első lakója, aki már némileg jobban van, de a bakteriologiai vizsgálat eredményének megérkezéséig megfigyelés alatt tartják, nehogy esetleg szét-hordja a veszedelmes ragályt.

Ollár Sándor négy éve lakik Nagyváradon, felesége, gyermeke van, akik most kétségbeesve várják, hogy mi lesz a kenyérkereső férjjel és apával.

A város közegészségügyi hivatala a legszigorubb óvintézkedéseket foganatosított, nehogy felüsse fejét az ázsiai veszedelem Nagyváradon.

Egyelőre

**csak részleges
államosítás lesz.**

A miniszter nyilatkozata.

Legtöbb szó esik mostanában az államosításról. Mindenki az iránt érdeklődik, hogy milyen lesz a kormány a tervezete. Nagy reményeket fűznek hozzá minden irányban és mint az előjelek mutatják, nem fog csalódás érni senkit. A nagyszabású terv mindenestre egyelőre csak részletekben lesz megvalósítva. A teljes államosításnak most a pénz áll utjában. Az állam ugyanis nincs abban a helyzetben, hogy most valósítsa meg azt a rengeteg reformot, mely föltétlenül szükséges egy teljesen kifogástalan közigazgatás megvalósításához. Ennek dacára az államosítás meg lesz. Értethető tehát, ha mindenki érdeklődik a terv megvalósítása iránt.

Budapesti munkatársunk ebben a dologban igen illetékes helyről nyert információk alapján a következőket jelenti:

Államosítás egyelőre csak törvénybe lesz iktatva, de az életbeléptetéshez évek szükségesek, ami a jelenlegi pénzviszonyoknak tulajdonítható. A kormány azon van, hogy az államosításnak a tisztviselőkre vonatkozó része már január elsején érvényben legyen. A kormány egyik tagjának nyilatkozata szerint a törvény eme részének életbeléptetése által kizárólag a tisztviselők helyzetének javítását szándékoznak elérni.

Az államosítással kapcsolatosan, különösen az ellenzéki sajtó igen komolyan hangzott, hogy a kormány más terve nincs, mint a tisztviselőket a kormány elveinek megfelelően jelenlegi helyeikről elhelyezni. Erre a vádra a kormány részéről igen megnyugtató nyilatkozat történt. Nevezetesen elhelyezésről csak részben van szó. Ez az elhelyezés is azonban tulajdonképpen szintén a tisztviselők érdekeit szolgálja. Áthelyezve ugyanis csakis olyan tisztviselő lesz, akit tehetsége, kiválósága arra predesztinál, hogy vezető állást töltsön be, de más szintén ta-

lán még kiválóbb tisztviselő miatt előmenetele nincs biztosítva a jelenlegi helyen. Az áthelyezés tehát mintegy kitüntetés jellegű lesz és ami fő, csakis kérelemre történhetik.

Január elsején a tisztviselők már mint állami tisztviselők veszik fel fizetésüket. Ettől kezdve a megyei tisztikar többet sohse lesz oly állandó, mint eddig volt. Biharvármegyéből nem egy Budapestre for ke-rülni. Viszont vannak olyanok, akik más vármegyében fognak vezető állásokat betölteni.

Fővárosi tudósításunk szerint tényleg az árvaszék államosítása lesz az első dolog. A kormány álláspontja az, hogy az árvaszék ne a bíróságok mellé legyen beosztva, hanem a közigazgatás mellett maradjon.

A decentralizálásról azonban egyelőre szó sem lehet. A tisztviselők előléptetése, illetve áthelyezése épen az árvaszéki tisztikarban lesz a legnagyobb.

Az államosításról egyelőre egy egy-szakasos javaslat fog intézkedni.

**Négyezer liter tejből
száz mindig hamisított.****Panaszkodik a tejkereskedő.**

Hónapokkal ezelőtt alapos panasszal fordult a rendőrbírósághoz Goldberger Sándor nagyváradai tejkereskedő. Naponta circa négyezer liter tejet hoz forgalomba, amelyet természetesen a közel vidéki tejtermelőktől szerez be.

A nagymennyiségű tejszállítmány legnagyobb része a nagyváradai pályaudvarok közül a főállomásra érkezik. Egyedül a bihartordai uradalom tejjgazdasága szállítja Velencére a tejet. Ez az uradalom dr Stern Károlyé, akitől 6 naponta 8—10 kanna tejet rendel, tehát 80—100 litert.

A nagyváradai rendőrbíróság egyetértve a fővegyészi hivattal, már hónapokkal ezelőtt erélyes akciót indított a hamisított tej üldözésére. Ki akarják végleg rekeszteni a városból, azért hajnali razziákat tartottak, a melyeken a vámoknál és a két vasuti állomáson ezer meg ezer liter tejet öntöttek ki. Valamennyi hamisítva volt.

A velenei állomásra érkező éjjeli szállítmányban a Sápon feladott bihartordai tejet még a nyáron hamisnak találták. Akkor figyelmeztették a gazdaságot és a tejet megsemmisítették.

Azóta aztán Goldberger Sándor, a tejkereskedő már két ízben is panaszt emelt, hogy a tej élvezhetetlen, és a saját üzlete érdekében sem tűrheti, hogy rossz tejet hozzon bárki is forgalomba. Ő maga fordult a rendőrséghez, hogy vizsgálja meg a tordai szállítmányt, mert nem bizik benne.

Mind a két ízben erősen vizelt, salétromsavas reakciós tejet talált a fővegyész, amely az élvezetre alkalmatlan, sőt káros hatása.

A viz, amit a tejbe öntenek, azokat a bacillusokat tartalmazza, amelyek a gazdasági udvarok szemetéből és trágyájából kerülnek a vízbe. A rendkívül ártalmas rossz tejet ismét megsemmisítették, *eltiltották a forgalomtól* és szigorú eljárást indítottak a szállító ellen.

A Tisza-szobor átvétele.**1915 május elsején
lesz a leleplezés.**

A tegnapi nap folyamán végre abba a stádiumba jutott a Tisza Kálmán-szobor ügye, melyet most már a szobor öntése és leleplezése fog követni. Tegnap történt meg ugyanis a szobor javított modelljének hivatalos átvétele. A művész még tegnap délelőtt dolgozott a művön úgy, hogy csak épen az átvételre lett kész. A bíráló-bizottságnak első kifogása volt a szobor mellékalakjainak zsufoltsága.

A művész most a fölösleges alakokat eltávolította, miáltal a főalak sokkal jobban érvényesül. Még az így megritkított mellékalakok között sem látta a művész eléggé érvényesülni a tulajdonképeni szobrot, ezért a főalak talpázatát kissé felemelte.

A mű tulajdonképeni hivatalos átvétele délután fél négy órakor történt meg. Az átvételnél jelen voltak Miskolczi Ferenc főispán mint a bizottság elnöke, Fetszer Antal, Hoványi Gyula, Fráter Barnabás, Varró Domokos, Kőszeghy József, Bezeredy József, Benes Imre, Csányi Dénes.

A bizottsági tagok délután fél 4 órakor jelentek meg *Szentgyörgyi* István műtermében, ahol megtekintették úgy a régi, mint a javított művet. A két mű összehasonlítása után megállapították, hogy a második mű a legtekintetesebb, egyáltalán nem hágy semmiféle kívánalmat.

A bizottság ezután hivatalosan átvette a művet. A szobor felállítása eredetileg úgy volt tervezve, hogy már a jövő év május havában meg fog történni.

Ez azonban tekintettel arra, hogy az idő már nagyon előrehaladt nem történhetik meg.

Igy a bizottság úgy határozott, hogy csak 1915. május 1-én állítják fel a szobrot.

A művész egyben megkapta a bizottságtól a kivételre vonatkozó megbízást is. Szentgyörgyi már a jövő évben leutazik Nagyváradra és a szobor alapzatának elkészítése iránt teszi meg a kellő lépéseket. Evvel a munkával 1915 tavaszára kész is kell lenni. Ugyanekkor a szobor öntése is megkezdődik.

A szobor 1915 április havában már készen lesz, úgy hogy a május elseji leleplezésnek már semmi akadály sem lesz.

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája
Nagypiac tér, Gitye házban
megnyilt.

Mindennemü bank és kereskedelmi ügyek keresztül-vitele a legrövidebb idő alatt.

Pénz közvetítés olcsó kamattal mellett.

Külön osztály: élet-, baleset-, tűz- és minden más egyéb biztosítások.

SZÍNHÁZI ÉLET.

— Csevegések. —

*

A héten hír jött a pesti éjszakákból valakiről. Váradon még most is sűrűn emlegetik nevét a meg nem adott öt koronák miatt, meg egy kicsit talán hiányzik a színházról is.

Hát persze Kabos Gyuláról van szó, a pesti színművész urról, aki még megőrizte annyira mucsai mivoltát, ha meglát Pesten egy váradit, a nyakába ugrik és összeölölgeti.

Valaki fönt járt a napokban Pesten. Kabos csak éjjel látható. Egész nap alszik. Próbákat nem tartanak délelőtt, mert egyegy darab százszor is megy.

— Na ez éppen neki való. Itt mindig lekészt a próbáról.

Beöthy Lászlónak tiz komikusa van, de Rátkay csak Kabostól fél. Hogy Kabos is játszhasék, a Magyar színházban is operette előadásokat fognak tartani. Mihelyt leveszik műsorról a Mozikirályt, Kabos lejön Nagyváradra egy hétig. Játszani is fog a Szigligeti-színházban.

Arra a hirre, hogy Kabos, a dugzagdag pesti színész lejön, a Royal valamennyi pincére sorfalat fog állni az ajtóban s át fogják nyújtani neki a három év alatt összegyűjtött számlákat.

Másik hütlén fiunkról is rebesgettek valamit. Tudvalevőleg Szalma Sándor a baritonista beteg. Nosza futottak a hírrel Pestre Asszonyi Lacihoz.

— Most gyere le Laci! Nincs Váradnak baritonistája.

Asszonyi László szegény ember, szerződése nincs most, jó volna már egy kicsit játszani is; de ő büszke fiu. Pesti színész! Visszaüzent nagy göggel:

— Inkább bagón élek, de nem megyek le Pestről Váradra! . . .

Hej, hallottunk mi már ilyet. Szép az a Pest, egész aranyváros messziről, úgy sugárzik ide Váradra, hogy szédül feléje minden vidéki tenorista. De a kenyér — az jó ám vidéken is. Főleg ha nincs!

Olyan tekintélyé még a híres Pest sem növelte egyik komédiáját sem, mint Várad. Példa rá a Tóth Lexi esete. Én láttam fiatal bakfisokat, hervadó szépasszonyokat, tétlen és kövérkés zsidóleányokat, bankdirektorokat, üzereket, kupeceket és kegyelmes urakat lelkesedni ezért az emberért. Most szó van róla, hogy városatya lesz.

A nagy megbecsülésnek szárnya kelt. Tegnap itt járt Fehéri Armand, a rettegett pesti újságíró. Egyenesen azzal rontott a törzsasztalhoz, ahol békésen idogáltuk a feketénket.

— Hol van az a színészvárosatya? . . .

Bemutattuk neki s meghatva fogott kezét vele.

— Kedves Tóth ur, én tulajdonképpen nem ezért kerestem. De azt mondták, hogy maga zseniálisan játszik sakkot. Also gyerünk.

És a törzsasztalnál kajánul mosolyogtak.

— Viszi már az áldozatját Fehéri! . . .

Azonban Fehéri lett az áldozat. Tóth Lexi heves harc után megverte.

Jártamban-keltemben találkozáim Nouvelly Evelinnel is, akit szöke szirénnek, szöke csodának, második Évának, rejtélyes nőnek hívnak a színház körül. A művésznő hideg gyöngyszemeivel apprehendálva nézett rám.

— Azt írta rólam, hogy nem tudok játszani? . . . Persze, mert nem látott a legjobb szerepemben! . . .

— Melyik az?

— A Rablólovag Galambos Annájában.

— Meg fogom nézni, mihelyt adják.

Egyelőre azonban úgy áll a dolog, hogy beláthatatlan idő múlva adják a Rablólovagot. Vajjon melyikünk jár ezzel szerencsésen? . . .

Nagyvárad az árvizkárosultaknak.

5047 korona a végeredmény.

Az ország keleti részén és a felvidéken borzalmas pusztításokat okozott a nyáron az árviz. Egész községek lakosai lettek földönfutókká s milliókra megy a kár, amelyet egy-egy vidék szenvedett az áradásoktól.

A károsultak felszegélyezésére országos akció indult meg, amelyből Hlatky Endre főispán kezdeményezésére, Nagyvárad városa is kivette a részét: népünnepélyt, színelőadást, gyűjtést rendezett, amelyről a polgármester most a következőkben számol be:

Az árvizkárosultak javára 1913. évi szeptember hó 7-én rendezett népünnepély és színelőadás, valamint az 1913. szeptember hó 15-én a színházban rendezett előadások bevétele 3313 kor. 99 fill. Kiadás volt 1082 kor. 89 fill. A tiszta jövedelem ezek szerint 2231 kor. 10 fill.

A gyűjtés eredményeként befolyt 2816 kor. 54 fill. Ehhez hozzátevé a fenti 2231 kor. 10 fillért, összesen 5047 korona 64 fillérrel járult Nagyvárad város közönsége az árvizkárosultak nyomorának enyhítéséhez, mely a m. kir. belügyminiszteriumnak egyidejűleg elküldetett.

A gyűjtés eredményességéhez a következők járultak hozzá:

Nagyvárad város adománya 1000 K, gróf Széchényi Miklós 1000 K, Egyesült Bihar-megyei Kereskedelmi Bank és Központi Tptár r.-t., Bognár és Szántó, Diósy Lajos 100—100 K, Incze Lajos, Incze Lipót 50—50 K, Siket Traján gyűjtése 69 K, Pénzügyigazgatósági tisztviselők 4880 K, Demetrovits Elek gyűjtése 38 K, Weinberger Lajos 25 K, Czegléd Jermiás gyűjtése 2180 K, Stark Gyula gyűjtése 20 K, Grósz Géza 20 K, Kelen Béla gyűjtése 15 K, dr. Molnár Imre, Löwinger József, dr. Perczel Adolf, Oláry Gyula, dr. Olasz Béla, Harmathy Károly és neje, Fényes Manó 10—10 K, Leitner Márton 6 K, Hagedron János 5 K, Sziládky Ernő

5 K, Brüder Jenő 5 K, Zboray Gyula 5 K, Frankó Endre 5 K, Lövenstein Zsigmond 5 K, Halász Gyula 5 K, Altmann Jabab 5 K, Kiss Dávid 5 K, ifj. Popper József gyűjtése 440 K, Boros Jenő 4 K, Butyka Lajos 4 K, dr. Munk Béla 4 K, dr. Károly Irén 3 K, Sulyok István 2 K, Farkas Izidor 2 K, Róth Henrik 2 K, Székely Sándor 2 K, dr. Bárdos Imre 2 K, dr. Gráhm Károly 2 K, Sebessy Gyula 150 K, dr. N. N. 1 K, N. N. 1 K. Összesen: 2816 kor. 54 fill.

Ezenkívül a népünnepély céljaira adományoztak:

Krausz Béla és Társa 1 hordó sör, Kolliner D. és Fia 1 hordó sör, Schwarcz és Ullman 8 drb kés, Aszódy cukorkákat, Breider cukorkák, Weisz József 5 l. bor, Leipnik különfélék, Plesz Áronné 5 kg. marhahus, Mészáros Sándor 3 kg. főttsonka, Perl Mór 1 üveg likör, Wurst cég 10 üveg ásványvíz, Blaha-cég egy karika trappista-sajt, Diósi Ferenc feliratmunkálat, Benkő Artur szükséges papíryanag, Friedl és Jörös cukorka, Mezey faanyag, Bodnár és Szántó 10 hordó sör, Veintraub Mór 1 üveg konyak, Spitzer 1 db kőso. Jelinek Ferenc műkertész virágokat.

Ugy a fenti nemesszivű adományokért, mint mindazoknak, akik az árvizsújtotta szerencsétlenek nyomorát odaadó, fáradságot nem ismerő közreműködésükkel csökkenteni igyekeztek, ezuttal mond hálás köszönetet a rendező-bizottság nevében

Nagyvárad, 1913 október 16-án

Rimler Károly, polgármester.

HUMOR.

*

KITŰNŐ PARTHIE.

— Mondhatom önnek, uram, ez a leány a legjobb parthie a világon. A ki őt elveszi, boldog lesz — Csakugyan? — Becsületszavamra. A leány bájos, művelt, kitűnő minőségű földben van a vagyona — és az anyós is.

*

MEGLEPETÉS.

A hadnagy úr akkor talál hazajönni, mikor az ő becsületes «pucserje» a Mitru, éppen a legfinomabb szivarjára gyújt rá. A hadnagy úr meglepetésében elfelejt káromkodni:

— De Mitru . . . én egészen meg vagyok lepetve . . .

— Jelentem alássan hadnagy ur, én is!

*

A PRIMADONNA GYÉMÁNTJAI.

— Ugy látszik, az a nyaklánc a primadonna nyakán valódi gyémánt.

— Csakugyan — az a kincs, a minek a torokában kellene lennie, a nyakán van meg.

*

AZ ESERNYŐ.

— Kedves barátom, márciusban nálad voltam, meglepett az eső s te voltál szives egy esernyővel kiegészíteni. Most köszönettel visszahozom. Azóta tudnillik mindig esett az eső.

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA D A J K O V I T S
SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

..FIREK

*** Glattfelder püspök Nagyváradon.** Glattfelder Gyula csanádi püspök, Pacha Agoston oldalkanonokja kíséretében holnap, hétfőn gróf Széchényi Miklós megyéspüspök látogatására Nagyváradra érkezik. Glattfelder püspök ma, vasárnap részt vesz Kolozsvárott a Szent Imre egyesület zászlószentelési ünnepélyén.

*** Ülések a városházán.** A jövő héten majd minden nap lesz bizottsági ülés a városházán. Hétfőn, okt. 20-án délután 5 órakor a közegészségügyi bizottság, — kedden, okt. 21-én délután 4 órakor a bíráló választmány, — míg esütörtökön, okt. 23-án délelőtt 10 órakor a csendőriskola építésére felügyelő bizottság tart ülést a városházán.

*** A kolozsvári diákkongresszus első napja.** Országos érdeklődés között kezdődött meg tegnap délután a kolozsvári Szent Imre Egyesület zászlószentelési ünnepélye. A kegyesrendiek templomában Veni Sancte volt, ahonnan a vidéki kiküldöttek átvonultak az egyetem aulájába, ahol dr. Woltenberg Alajos egyetemi tanár gyönyörű megnyitóját az egyetemek és főiskolák képviselői értekezletet tartottak. Az értekezletet Kovács Lajos premontrei kanonok reszterte be. A jelkes és impozáns ünnepélyt ma folytatják és este 9 órakor ér véget. Jelen vannak gr. Apponyi Albert, Gieswein Sándor praelátus, országgyűlési képviselő, Vass József dr., Izsóf Lajos és még számosan az ország katolikus előkelőségei közül.

*** A bíróság köréből.** A magyar királyi igazságügyminiszter dr. Lányi Sándor nagyvárad kir. törvényszéki jegyzőt önálló működési körrel ruházta fel, mint azt a hivatalos lap tegnapi száma közli.

*** Halálozás.** Schilling Kálmán máv. főfelügyelő, élete 63 évében Noszolyban elhalálozott. Az elhunytban Lőrinczy Rezső vármegyei tisztviselő apósát gyászolja.

*** Körorvosválasztás Berettyószéplakon.** Az ujonnan rendszeresített berettyószéplaki körorvosi állást tegnap töltötték be választás útján. Az új állásra két pályázó volt és pedig dr. Némegy András és dr. Liebermann Mór. A választás alkalmával Némegy kapta az összes szavazatokat és így az elnök őt jelentette ki megválasztott körorvosnak. A választáson Fichtner tb. főszolgabíró elnökölt.

*** Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Páhn Antal gyulai kir. járásbírói és Réti Lipót nagyvárad kir. törvényszéki irnokot kölcsönösen áthelyezte.

*** Ellopott footballok.** Ehrenfeld Imre mint a nagyvárad Athletikai Club szertárosa panaszt emelt ismeretlen tettes ellen, mert a sporttéri bezárt Club öltöző helyiségének szekrényéből 3 drb. labdát ellopott. A megejtett nyomozás szerint az öltöző helyiségét a tettes álkulesal nyitotta fel.

*** Népszövetségi cimtár.** Nagy jelentősége van annak, ha a Katolikus Népszövetség tagjai alkalom adtán tudják, kihez forduljanak megrendeléseikkel. A Népszövetség egyik célja: a keresztények összetartásának fokozása. Ez az összetartás pedig azt hozza magával, hogy megrendelésekkel, munkával a tagok első sorban egymást támogassák. Szükséges tehát, hogy a népszövetségi iparosok és kereskedők közöljék címeiket tagtársaikkal. Ezt kívánja lehetővé tenni a Katolikus Népszövetség nagyvárad szervezete, mikor az idén ismét kiadja a tavaly már szép sikert elért „Tájékoztatót.” Ezt a Tájékoztatót ingyen kapja meg minden népszövetségi tag s így az 1700 példányban fog megjelenni. A Tájékoztatónak lesz címtári része is, amelyben foglalkozási ágak szerint csoportosítva kilesznek tüntetve mindazok a népszövetségi tagok, akik nevük, lakásuk és esetleg telefon számuk közzétételéért 30 fillért fizetnek. A tavalyi Tájékoztató útján sok népszövetségi iparos és kereskedő érezte tagtársai fokozott támogatását; kívánatos, hogy az idén minden népszövetségi iparos és kereskedő felvétesse magát a Tájékoztató címtárába s így magát és foglalkozását a Népszövetség egészével megismertesse. A címtárba való felvételre ajánlatos minél előbb jelentkezni Székely Lajos népszövetségi jegyzőnél a Népszövetségi Hitelszövetkezet helyiségében hétfőn és csütörtökön délután 2—5 óra közt. A Tájékoztatóban olvasó díjszabás mellett hirdetések is felvételnek.

*** 35 évig tűzoltó.** Tegnap délután temették el Nagyvárad legrégebbi tűzoltóját: Szova József vendéglőst. Az elhunyt 35 év óta rajongó szeretettel és buzgósággal szolgált a tűzoltó intézményt, mint a nagyvárad önkéntes tűzoltó egyeslet tagja. Temegetése tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe. A gyászszertartást Imrik S. Zoltán plébános végezte. A tűzoltó egyesület tagjai testületileg, díszben vettek részt a temetésen.

*** Az érmihályfalvi kolera.** Érmihályfalva felől kedvező hírek érkezek Novák György állapota teljesen kielégítő. Ma már mindent eszik és napról-napra javul. Tegnap az érmihályfalvi közegészségügyi bizottság ülést tartott, melyen Dobozy Kálmán főszolgabíró elnökölt. A főszolgabíró az ülésen bejelentette, hogy Érmihályfalván hivatalosan megállapították a kolera, ezért a törvények értelmében a bizottságnak járványbizottsággá kell átalakulni. A bizottság erre nyomban átalakult járványbizottsággá. A községi főjegyző a bizottság tagjainak előadást tartott a teendőkről és felkérte őket, hogy kötelezettségüknek a leglekiismeretesebben tegyenek eleget. Andrassy Ernő járási orvos az értekezleten igen megnyugtató nyilatkozatot tett. A járási orvos véleménye szerint a községet egy hét múlva fel fogják menteni a zár alól. A beteg váladékát mindennap felküldik a bakteriologiai intézetnek, ahol rendszeres vizsgálat alá veszik. A községet akkor fogják a zár alól felmenteni, mikor a bakteriologiai intézet jelentése nemleges lesz. Érmihályfalva képe igen megváltozott. A lakosság, mely eleinte nem szívesen teljesítette a hatóság rendelkezését, most a legnagyobb készséggel tisztogatnak mindenfele. A hatósági közegek véleménye szerint Érmihályfalván újabb megbetegedésre egyáltalán nincs kilátás.

*** A XII. Országos Katolikus Nagygyűlés** egyházi ünnepeit november hó 8-án kezdődnek, amikor délután 5 órakor Csernoch János hercegprímás a Szent István bazilikában ünnepélyes Veni Sanctet celebrál, amely után Gieswein Sándor dr. praelátus a kereszt győzelméről és Nagy Konstantin császárról szent beszédet mond. Nov. 9-én reggel három templomban szentmise és közös szentáldozás lesz délután fél 5 órakor. Huber János a Katolikus Népszövetség titkára a szerviták templomban német szentbeszédet mond, Glattfelder Gyula dr. püspök litániát tart és áldást oszt, Ernyei Lajos apátplébános a VIII. ker. plébánia templomban tót szentbeszédet mond Fischer Colbric Agost dr. püspök litániát tart és áldást oszt, 5 órakor Robitzek Ferenc dr. a papnevelő intézet alkormányzója a Szent István bazilikában magyar szentbeszédet mond, Szmeccsányi Lajos érsek litániát tart, áldást oszt, majd a templom körül eucharisztikus körmenetet vezet. Nov. 10-én reggel a Ferenciek templomában Párvy Sándor dr. püspök szentmisét mond, 11-én reggel pedig Mailáth G. Károly gróf erdélyi püspök ünnepélyes Te Deumot celebrál. Az Országos Katolikus Szövetség felkérte az egyházi hatóságokat, hogy nov. 8-án az esti harangszót követő félórára az ország összes templomaiban a harangozást rendeljék el. Erre vonatkozólag már Fischer Colbric Agost dr. kassai püspök értesítette a szövetséget, hogy az egyházmegyéjében elrendelte és felhívta a papságot arra is, hogy nov. 2-án a szószékéről figyelmeztessék a hiveket a nagygyűlés idejére.

*** Félmillió kicsempészett katonaköteles.** Kerek félmillió sor- és hadköteles férfit csempészett ki a Canadian Ausztria területéről. Fogalmat lehet alkotni a kivándorlási ügynökök garázdálkodásairól a következő számokból: Az első hadtest területén a sorozások alkalmával megállapították az utolsó évben, amióta a Canadian engedélyezve van Ausztria területén, hogy 21.872 sorozásra köteles Kanadába vándorolt ki. A tizedik hadtest ezredeinek sorozásain 26.122 legény nem volt előállítható. Ezekről is kiderült, hogy a Canadian kicsempészte őket. A második hadtest 33.860, a raguzai hadtest 5864 és más osztrák hadkiegészítő parancsnokságok körülbelül 30.000 ujone el-tűnését számították ki. Ehhez hozzávéve a a még hadköteles kivándorolt tartalékosokat, félmillióra rug a szám.

*** Iparos továbbképző tanfolyamok.** Az állami fa- és fémpipari szakiskolán szervezett továbbképző tanfolyamok közül november hó 1-én megnyílik a gázmotor-kezelők, az asztalos-segédék elméleti és gyakorlati és a lakatos-segédék elméleti és gyakorlati tanfolyama. A gázmotor-kezelők tanfolyamának célja, hogy a gázmotorok (világító gáz, generátorgáz, benzin, kőolaj, szeszmotorok) szerkezetével, működésével és kezelésével megismertesse azokat, kik ily motorokat üzemben tartanak, kezelnek vagy kezelni kívánnak. A tanfolyam tartama 8 hét, heten-hét 6 elméleti és 3 gyakorlati órában. Tandíj 10 korona, ezenkívül a beiratás alkalmával 5 korona fizetendő az ipariskolai általános segélyalap javára. Vizsgadíj 10 korona. Az asztalos-segédék és lakatos-segédék továbbképző tanfolyamának célja, alkalmat adni arra, hogy a segédék a gyakorlatban

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágány vasutak gyára; vasszerkezetek, közlő-művek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

szerzett ismereteiket a kor igényeinek megfelelően kiegészíthessék. Mindkét tanfolyam tartama 10 hét, heti 8 óra elmélet- és 6 óra gyakorlattal. A tanfolyamokon résztvevők 2 koronát fizetnek az ipariskolai általános segélyalap javára. Beiratkozni kívánók a nap-pali órákban folyó hó 25-ig, az esti órákban 6-tól 7 óráig pedig folyó hó 25-től 28-ig az intézet igazgatóságánál Schlauch-tér 10 sz. alatt jelentkezzenek.

*** Népszövetségi agitáció Bihar-megyében.** A népszövetség központja Bihar-megyében is megkezdte agitációját. Fröhvirth Mátyás központi titkár Bárádon kezdte meg az agitációt a népszövetségi mozgalom érdekében. Bárádon Müller Gyula kántor-tanító buzgólkodása eredményeképpen vasárnap délután a Katholikus Körben szép számban gyülekeztek össze a község katolikus lakosai, akik előtt a titkár beszélt. A beszéd után a jelenlevők lelkesedéssel mondták ki a helyi csoport megalakulását. Berettyóújfaluban is sikerült népszövetségi értekezlet volt, amelyen Varju Lajos plebános tartott gondolatokban gazdag megnyitó beszédet. A titkár előadása után 21-en iratkoztak be a népszövetségbe. A taggyűjtés folyik. Furtán Nyári Ignác esperes-plebános lelkesedéssel karolta fel a népszövetségi mozgalmat. A Katholikus Kör helyiségét teljesen megtöltötték a hallgatók, akik a titkár beszéde után egyhangulag megalakították a helyi csoportot. Azonnal 23 tag iratkozott be. Erős helyi csoportra van kilátás. A népszövetségi agitációs gyűlések és értekezletek folytatódnak. Fröhvirth Mátyás központi titkár a következő helyeken tart agitációs előadásokat: Október 19-én Ujpalotán és Köröstarjánban, 20-án Mezőbikácson, 21-én Cséffán, 22-én Nagyszalon-tán, 23-án Sarkadon, 24-én Tenkén, 26-án Belfenyéren, 27-én Belényesen, 28-án Magyar-csékén.

*** Nagy operett estély a Fekete Sas kávéházban.** A m. kir. honvédeknek Frycsaj karmester személyes vezetésével ma, vasárnap a Fekete Sas kávéházban hangversenyt rendez. Műsor a következő: 1. Pesti keringő, Lanner L.; 2. „A szép kék Dunán” keringő, Strauss J.; 3. „Zigariitta” román keringő, Wagner J. F.; 4. „Piros rózsák” keringő, Lehár F.; 5. „Erzsébet főhercegnő” keringő, Frycsaj R.; 6. „Huszár” keringő, Ganne L.; 7. „Spanyol keringő”, Volland R. 15 perc szünet. 8. „Őszi hangulatok” keringő, Waldteunel H.; 9. „Austria-Hungaria” keringő, Kéler B.; 10. „A szép zöld Narentán” keringő, Komzák K.; 11. „Téli viharok” keringő, Fucik Gy.; 12. Keringő „Az elvált asszony” című operettből, Fall L.

*** Vérszegénység,** étvágytalanság, idegesség gyógyítására és gyenge gyermekek, valamint felnőttek, sápkóros fiatal leányok erősítésére a legkitünőbb készítmény a Kriegner-féle „Tokaji china vasbor”. Valódi 5 puttonyos tokaji borból készül, nagyon kellemes ízű, hatása biztos. Kis üveg ára 3-20 K, nagy üveg 6 K a gyógyszerárakban. Póstan küldi utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után Krieger Gyógyszertár, Budapest, Kálvin-tér.

*** Rimanóczy-étterem,** helybeli és vidéki intelligens családok találkozó helye. Estélyek, társas vacsorák és összejövetelek részére külön termek. Kitűnő italok, izletes magyar konyha. Abonensek elfogadtatnak. Szíves pártfogást kér a bérlő.

JOBBA A KISSEBBIK ROSSZ.

— Hogyan, kedves vóm, — leányom nincs itthon?
 — Nincs, kedves mama.
 — Bizonyosan a boltokban járkál vásárolni.
 — Igen, kedves mama.
 — Rettenetes! Neki most itthon kellene lennie, maga körül, a konyhában, sütni, főzni a férjcskájé- nek; de maga nem is panaszkodik?
 — Nem, kedves mama. Ellenkezőleg.
 — Nem értem. Ellenkezőleg?
 — Hej, ha tudná, hogyan főz a kedves leánya!

Fölhívjuk Nagyvárad és vidéke vásárló közön- ségének b. figyelmét,

Kertész S. Sándor

női-divat, vászon és menyasz- szonyi kelengyék áruházának legolcsóbb és legmegbízhatóbb bevásárlási forrására

☛ Kossuth-utca
☛ elején.

Helyi és vidéki telefon 10-30.

Őszi ujdonságok már megérkeztek

M. kir. államvasutások és tisztviselőknöknek 10 százalék árengedmény. Gyáskelmék nagy választékban.

x A Lloyd kávéház, mely egy né- hány hónap óta zárva volt, ma, vasárnap újra megnyílik. Freifeld Mór, az új tulaj- donos, ki e téren régi szakember, teljesen újonnan berendezte. A mai naptól kezdve Berkes hírneves debreceni cigányprimás és zenekara játszik a Lloyd kávéházban.

x Érdekében áll, hogy megrendel- seivel felkeresse Biró László és Tsa uri- női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc- utca 17. Telefon 832 sz.

x A városligeti kútháznál, köz- vetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szálló-lakás a hoz- zátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

FLEGMAN

női-divat terme
 kiváló szabásu
 angol kosztümöt és francia ruhát mérsékelt árakban készít.

x Szabadkai női tambura zene- kar a Korona kávéházban. Ma és minden este a Korona kávéházban hangver- senyez az országos hírnévnek örvendő szabad- kai női tambura zenekar Kurina Mátyás kar- mester vezetése alatt egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta vál- tozatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai., Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Péchi Margi Szücs Annuska és Vég Micike énekesnők. Kez- dete este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér Kurina Mátyás karmester.

x Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t. helybeni fiókja automobilon, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben Szilágyi Dezső-utca 6. szám alatti (telefon 13-21.) telepház nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages Kór- ház-utca 6. szám alatt (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerez- hetik be.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

☛ szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x Ridzyk József épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggye- szebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x Értesítés. Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szent- miklóssy szücsök beltárgya, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szíves pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x Ingyen javítjuk a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfino- mabb selyem harisnyáig. Harisnyakötőde Bartos és Társa (a Széchenyi-szállóval szem- ben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos ha- risnyája tartós.” Helyi és vidéki telefon- szám 1359.

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-buto- rokat, teljes lakásberen- dezést, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és kül- földi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

* **A tangó Nagyváradon.** Antalffy Margitka, a kitűnő táncnő óriási áldozatok árán lehozta Nagyváradra a tangót, a mely most valósággal lázba ejtette az egész fővárost. A kitűnő balletmesternő nov. 3-án kezdi meg az ideai táncoktatási kurzust, amely három hónapra fog terjedni. Lesz gyermekdiák kolon s külön a felnőtteknek. A beiratkozások már folynak a Teleky-utcai táncintézetben (3. szám I. em.) Minden vasárnap délután és este nagy boszton-gyakorló kolon. Külön balletanfolyam. A szezon szenzációs táncát: a tangót eddig egyedül az Antalffy-táncintézet jogosult Nagyváradon tanítani. A bájos táncból különórák alatt lehet csak leekét venni a nap bármely szakában.

Uri fehérnemű, «FOWNES»
keztü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermekek cipők 20-25 számig 2 korona, 26-28 számig 4 korona, 29-34 számig 5 korona. Fiu boks cipő 35-39 számig 7 korona, női chevron vagy boks cipő 7 korona, férfi chevron vagy boks cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve **Feketénél**, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola sze, rebbn csak **Klein Vilmos és Társa** cégnél találhatóunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszizjak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth köté nyek, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 250 fillértől, 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

x **Tekintettel a rossz pénzvisszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. esipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztü 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Vörösbor!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédese **csemegezőllő**; kitűnő pecsenye és **pezsgőborok**; **kőbányai** maláta és szalon **sörök**, **MERTZ NANDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Meghódította a hölgyeket** MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Este van, este van,** kiki nyugomban, kicsiny kis fiacskám alszik a karomban, bizonyosan álmodik kocsiról, lóról és egyéb játékról, hozok is én néki a **Párisi Bazárból.**

x **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 240 kor. fél kilós próbadoboz 120 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad. Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Fröhlich hentes üzlet mellett.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyonesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Színházba menet** találja a vásárló közönség az Aszódi-féle cukorka és csokoládé-bonbon üzleteit. Tisztelettel értesítem egy a nagyvárad, mint a vidéki ellite közönséget, hogy ő felsége Vilmos német császár legkedveltebb cukorkáit Hildebrand udv. szállító Berlinből kizárólag csakis nékem szállítja és így a cukorka szakértő közönség most már különbséget fog tudni tenni cukorka között. Cukorkáim frissek és élvezhetőek, valamint olcsó árban számítom. A közönség figyelmébe ajánlom Kossuth-utcai főüzletemet hol reggeltől estig a 8-féle zamatu pörkölt kávék frissen és melegen a közönség rendelkezésére áll, elkülönített kávé-pörköldémben. Vigyázatot kérek — Rákócy-uti fióküzletem a Csokoládé király mivel csak kizárólag cukorkákat árusít, így vasárnap egész nap nyitva van a közönség kényelmére. Kugler Gerbaud cukorkák és cukrászsütemények budapesti árakkal üzletemben kaphatók. Telefon: rendeléseket kérek 635-, 610-, 10-16 A legcsekélyebb mennyiségei is azonnal gyorsküldőnccel haza szállítom.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elégáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagó-kapu mellett

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérésékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolosváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

* **Ingtatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők teljes fiu kelengyék legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Valódi PERZSA szőnyegek

és legfinomabb kivitelű **CSILLÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkben megérkeztek. Meglepő **OLCSÓ ÁRAK** míg a készlet tart. Megtekinthető vételkényszer nélkül

vétel **STERNBERG** és eladás régiség, ékszer és műkereskedés **Szt. László-tér, Kishidfő.**

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyazintén az

„Élet“, „Nagyasszonyunk“ „Zászlónk“ és „Kis Pajtás“-t

a **Hegedüs Hirlapirodában**

Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

Wolfram drótlámpák

16 gyertyafényű 1 fillért fogyaszt óránként darabja, kitűnő minőségű **K 1-60**, nagyobb vételnél engedmény és házhoz szállítom

STERN Bémer-tér. Telefon 556. sz.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglaltva szájpaddás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

visszázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Egy jó házból való fiu tanulóul

felvétetik fizetéssel

Tátray Gusztáv

kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Nyári amerikai cipők a legszebbek

REINNÁL Rákóczi-ut.

Telefon 10-74.

*** A Máv. és a Félix-fürdő.** Nagyváradi közönségének ama része, amely évek óta hiányát érezte annak, hogy október elseje után nincs megfelelő vonatközlekedés, amely (lehetővé tenné a városi közönségnek, amely nincs abban a helyzetben, hogy a fürdőben lakják, dacára annak, hogy ott a legolcsóbb penzió-rendszer van október 1-től bevezetve,) a Félix-fürdő valóban csodálatos gyógyhatású forrásait használhassa, most örömmel fogják fogadni a MAV ama valóban üdvös intézkedéseit, hogy a Félix-fürdőből minden este egy külön vonatot indít Nagyváradra. Ezen naponta közlekedő különvonat beállítása következtében a Félix-fürdőbe Nagyváradról 4 órakor, vagy Várad-Velencéről 4 óra után a rendes belényesi vonaton lehet kiutazni. A nyár folyamán a belényesi vonatra vonatkozó felszállási tilalom, magától értetődik, megszűnt. A fürdő használatára elegendő idő áll rendelkezésre, mert a visszautazás, minthogy a rendes belényesi vonat már este 6 óra 37 perckor indul ezen új különvonaton történhetik, mely este 8 óra 02 perckor indul. Ugy a MAV, mint a belényes-vaskövi vonat igazgatóságát ezen üdvös, a város gyógyulást kereső közönségére rendkívül fontossággal bíró intézkedéséért, a legteljesebb elismerés illeti. A fürdő kezelősege természetesen a legnagyobb előzékenységgel gondoskodik róla, hogy a fürdők mostantól fogva egész télen át is használhatók legyenek, a vendéglő üzemet fentartja, a fürdőpihenők, folyosók pedig állandóan fűtve vannak, úgy hogy a meghülés veszedelme teljesen kizártnak mondható. Hisszük is, hogy ezen kitűnő alkalmat a közönség tömegesen fel fogja használni és úgy a fürdőket, mint a vendéglőt is állandóan igénybe fogja venni.

Rézágyak, rézbutorok, csillárok

készítését, javítását, csiszolását, galvanizálását, fémáru ipartelepemen a legszebb stílusú kivitelben és igen olcsón eszközölöm.

Rajzok, tervek kérésre.

Számos pártfogást kér:

STERN Bémer-tér. Telefon 556.

Legszebb és legolcsóbb zománctáblák

Diósy Sománál

Telefon 839. Telefon 839.

TÁNYÜGY

Magánvizsgálatok az újvárosi községi polgári leányiskolában. Akik a karácsonyi időszakban a nagyvárosi újvárosi közs. polg. leányiskolában óhajtanak magánvizsgálatot tenni, a magánvizsgálat iránt Biharvármegye kir. tanfelügyelőségéhez intézett kérvényüket f. évi nov. 1-ig adják be az iskola igazgatóságához. A kérvényhez csatolandó: 1. Az utolsó évi iskolai bizonyítvány. 2. Születési anyakönyvi kivonat. 3. Illetőségi bizonyítvány. A kérvényekre 1 K, a mellékletekre 30 fill. bélyeg szükséges. Nagyváradi, 1913. október 18. Az igazgatóság.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyváradi, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

Irsai Dezső

(a Flegman-cég volt főszabásza)

női divat-terme

Szalárdi-utca 9. Rosenzweig palota.

Legfinomabb izlésű kelmék és hozzávalók. Elsőrendű kivitel. Szolid árak! Szolid árak!

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Aranyeső; este: Tamlásszék 10. (Énekes bohózat. Eredeti bemutató.)

- Hétfő: Tamlásszék 10.
- Kedd: Tamlásszék 10.
- Szerda: Tamlásszék 10.
- Csütörtök: Cigányprimás.
- Péntek: Gyimesi vadvirág.
- Szombat: Faun.

Aranyeső vasárnap délután.

Vasárnap délután ismét az elmúlt idény egyik legnépszerűbb operettje, az Aranyeső kerül színre, amelynek idei reprizét is már jelentékeny siker koronázta. A vasárnap délutáni előadásban Káliai Jolán szerepel.

Tamlásszék 10. Nap-nap után egyre serényen folynak a próbák a színház legközelebbi slágerének a Tamlásszék 10 bemutatójára. Ez a kitűnő énekes bohózat nem tart igényt komoly babérokra, de egyike ama kevés hasonló zsánerű színpadi alkotásoknak, amelyek telve vannak trükkökkel és ötletes tréfákkal. A Tamlásszék 10 leghatásosabb számának az a ródli-tánc ígérkezik, melyet Szentgyörgyi Mártha és Gróf László lejtének.

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy az

ősz és téli legújabb kalapformák megérkeztek.

Továbbá a legszebb és legújabb divatu tollak. Ugyiszintén átfarmázásokat jutányos árban elvállalok. Tisztelettel

M. WEISZMANN JULISKA
Nagyváradi, Bajza-utca 7. sz.

MULATSÁG

SZÜRETI MULATSÁG a Katholikus Legényegyletben.

A Kath. Legényegylet ma f. hó 19-én szüreti mulatságot rendez, amely iránt már is nagymérvű érdeklődés mutatkozik. A mulatság, akár az ügyesen és hozzáértő gonddal összeállított programot, akár a rendezők agilitását és fáradhatatlan buzgalmát tekintjük, pompás sikerének ígérkezik, ami ha beválik is, egy cseppet sem lesz meglepő, hiszen a közönség hozzá van már szokva, hogy a Legényegylet mulatságairól kelle mes emlékekkel távozik. Jelen mulatságon is elreálthatólag ott lesznek mindazok, akik a Legényegylet tiszteletreméltó célja s nemese törekvése iránt érdeklődéssel viseltetnek.

A mulatság kezdete pontosan este 8 órakor lesz. Belépti-díj személyenkint 1 kor. 20 fillér.

A szüreti mulatság programja a következő:

1. Üdvözlő ének. Előadja a dalárda.
2. Elnöki beköszöntő. Tartja dr. Lestyán Endre újvárosi plebános, elnök.
3. Kvartett. Éneklők Fleisz Elek, Völgyi Gyula, ifj. Dobozi János, Barza Antal.
4. Ünneplés tagfelvétél. Tartja Gálffy Sándor egyleti igazgató.
5. Duett. Éneklők Karkusz Sándor és Galló János, kíséri az egyleti zenekar.
6. „Posta az erdőben“ dalmü. Előadja az egyleti zene és énekkar.
7. Bortal. Éneklők a dalárda.

Műsor után tánc. A zenét Hamza Jenő szolgáltatja.

A mulatság elé mi is nagy érdeklődéssel nézünk s azt hisszük, hogy a Legényegyleti fiatalok, mely már nem egyszer tanujelét adta agilitásának, most is elkövet mindont, hogy a teljes siker meglegyen.

Táncitanítási jelentés. Tisztelettel értesitem Nagyváradi és vidéke nagyrádemű közönségét, hogy Teleky-utca 13. sz. a. f. hó 15-étől tánciskolát nyitottam, melyben minden újabb táncok, a legmodernebb stílusban oktattva lesznek. Kedden, csütörtökön és vasárnap Párisi Tangó és gentri boston magánórákat intelligens uri családoknál úgy csoportok, mint egyes személyek, részére szívesen és előnyös feltételek mellett adok. Minden vasárnap kolon. Iskolai növendékeknek délután 5-7 óráig, felnőtteknek 8-10 óráig. Haladók is felvétetnek 6 korona tanítási díj mellett a tánciskola helyiségében a nap bármely órájában lehet és lakásomon: Teleky-utca 13. sz. a. Becess pártfogását kéri tisztelettel: *Herlitska Nándor*, okleveles táncitanár.

IRODÁLOM

A „Vasárnapi Ujság“ október 19-iki száma pompás képekben mutatja be gróf Batthyány Lajos ikervári szobrának leleplezését, az iparszarnoki kertészeti kiállítását, Wolf-Ferrai Madonna ékszeri operájának előadását a Népoperában, a Nemzeti Szalon képkiallítását. Gróf Vay Péter szép képekkel tarkított cikkében Krimeai benyomásairól szól, Szépirodalmi olvasmá-

nyok: Lakatos László és Grazia Deledda regénye. Szép Ernő cikke, Szöllösi Zsigmond novellája, Rédey Tivadar verse. Egyéb közlemények: aktuális arcképek, divattudósítás (képekkel) s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

Az Élet című szépirodalmi képes heti folyóirat október 19. számában hozza Török Gyula Zöldkőves gyűrű című regényének folytatását, elbeszéléseket közöl P. Ábrahám Ernő és Szederkényi Anna tollából, verseket Majthényi György, Kosztolányi Dezső, Szalay Máttyás és Móric Károly irtak. Sztrakoniczky Károly cikket irt az operáról, mint a kultúra szükségéről. G. Miklósy Ilona portrét Blaha Lujzáról, Fülep Lajos befejezi a montecassinoi bencésekről közölt értekezését. Ezen kívül a rendes kritikai és aktuális följegyzések teszik elevenné és tartalmassá a folyóirat új számát. Szerkesztő: Pető Sándor. Előfizetési ára félévre 10 korona a Tiszántúli előfizetői részére 8 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-utca 50.

Jellemnevelés. A modern pedagógiai irodalom nagy erővel vetette magát az akarat és jellemnevelés kérdéseire s ebben az idők jelét látjuk. A társadalom lelkiismerete mozdult meg a nagy társadalmi bűnökkel szemben s a bajok gyökerét az egyéni jellem megroppanásában látják. Az orvosok is itt kívánják alkalmazni. A fribourgi magyar növendékpapság a kitűnő pedagógus: dr. Gillet Márton Jellemnevelés című könyvét fordította le magyarra. Gillet neve a pedagógiai irodalomban értékes csengésű s erről az aktuális kérdéssről nem a doktrínér szárazságával értekeznek, hanem egy bölcs és szellemes ember meleg közvetlenségével tárja fel e nagy probléma rejtjelmeit. Ezt a könyvet a nevelés hivatásos emberein kívül a szülők és a serdült ifjuság olvashatja nagy haszonnal és gyönyörűséggel. — A könyv ára 2 korona 50 fillér. Megrendelhető az „Élet” irodalmi és nyomda r.-t.-nál. Fehérvári-ut 15c.

IGAZSÁG- SZOIGÁLTATÁS

Váltóhamisító gazda.

Harangmező községben ez év telén Papp Illés gazda két darab 600 koronás váltót hamisított. Mikló Demeter és Imrik Flóráné nevét írta a váltókra és a Magyarországi Takarékpénztártól fel is vette a pénzt. Eleinte rendesen törlesztett, most azonban a rossz viszonyok következtében nem tudta megfizetni a felemelt kamatot. Jött a váltóper és kiderült, hogy Mikló Demeter és a társa nem írta alá a váltókat, Papp Illés hamisította alá a nevüket.

A nagyváradi kir. törvényszék büntetőbirósága Vámosy Mihály törvényszéki bíró elnökelete alatt tárgyalta az ügyet. Papp Illés azt állította, hogy az első váltóra a panaszosok beleegyezésével írta alá az idegen neveket. Miklóék azonban ellene vallottak, kijelentették, hogy a váltót sem ők alá nem ír-

ták, sem annak aláírásával Papp Illést, avagy bárkit is, meg nem bíztak. A törvényszék 8 havi börtönre ítélte Papp Illést, aki az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

A liba miatt. Nem tyukper, hanem libapör folyt tegnap a nagyváradi kir. törvényszék büntetőbirósága előtt. Csatár községben Balázs Lajosné libája a tilosba tévedt és a szigorú csősz behajtotta. Emiatt nagy haragra lobbant az asszony. A fia, Balázs Sándor még inkább. Rátámadt a csőszre és ütni kezdte. Hatóság elleni erőszak miatt fogták perbe mindkettőjüket. A bíróság az asszonyt felmentette, mert nem bántotta a csősz, a fiát azonban egy havi fogházra ítélte. Az ítéletben megnyugodtak.

REPORTÁR

A mai footballmérkőzések. A nagy érdeklődéssel várt NAC—DTE bajnoki footballmérkőzésnek, amely ma, vasárnap délután lesz a Rhédey-kerti Sporttéren szép idő kedvez, úgy hogy ma délután bizonyára óriási közönség lepi majd el a football-teret. A NAC rendezősége a szokott ügyességgel fogja dolgát végezni, úgy hogy a közönség minden tekintetben zavartalan adja át magát a mérkőzés élvezetének. A debreceniek ma délből érkeznek Nagyváradra.

TÁVIRÁTOK

Nyolc napos határidő Szerbiának.

Budapest, okt. 18.

A belgrádi osztrák-magyar követ utasítást kapott, hogy Szerbia kitérő válaszával szemben erélyesen lépjen fel és szigorúan figyelmeztesse szerbiát makacssága következményeire. A követ utasítás szerint Szerbia 8 napos határidőt kapott a szerb Sspatoknak Albániából való visszavonására.

Belgrád, okt. 18.

A szerb csapatok benyomultak az önálló Albánia területeire. A tengertől 40 kilométernyire vannak már a szerbek.

Halálra ítélt katona.

Bécs, okt. 18.

(Saját tud.) A múlt évi aug. 17-én történt, hogy Bécs egyik kirándulóhelyén egy Jakobovics nevű közkatona agyonlőtte misengold hadnagyot és feleségét. A gyilkosság dolgával tegnap foglalkozott a hadbíróság, melynek ítéletét még nem közölték a gyilkossal. A bíróság a gyilkost köztételtől halálra ítélte.

A nagyszebeni románok.

Nagyszeben, okt. 18.

(Saját tud.) A kaszárnyákban már napok óta két uri ember jele-

nik meg, akik állandóan arra biztatják a román katonákat, hogy ne beszéljenek magyarul, hanem románul. A két látogató magára vonta a tiszték figyelmét, akik tegnap letartóztatták az illetőket. A letartóztatáskor kiderült, hogy az egyiket dr. Balán Mihálynak hívják és teológiai tanár, a másik Gravu Hironi nagyszebeni papnövendék.

Eltitkolt kolera.

Unglovas, okt. 18.

Ma itt meghalt Potnik György esküdtnak egy gyermeke. A vizsgálat megállapította, hogy a gyermek kolerás volt. A vizsgálat során kiderült, hogy Potniknak a felesége és még két gyermeke fekszik már napok óta kolerában. A betegeket azonban az esküdt elrejtette és a betegséget mindenki előtt titkolta.

Az angol bányaszerencsétlenség.

London, okt. 18.

A bányaszerencsétlenség dolgában eddig semmi remény sincs arra, hogy a 359 bányász közül egyet is megmentenek.

KÖZGAZDASÁG

Hirek a pénzüvilágból.

Az ipar és kereskedelem konjunkturájának a hanyatlása, amely most már nemzetközi jelleggel bír, karöltve a pénzüviszonyok számtalan nehézségeivel siettetik azt a folyamatot, amelyet leszerelésnek neveznek a gazdasági életben és amely sehohsem tükröződik vissza jobban, mint éppen a tőzsdén. A külföldi börzék magatartása kivétel nélkül lanyha, gyenge volt. Az európai piacokon bizonyos izgalmat keltett a hír, hogy az Angol bank igazgatósági ülésében a kamatlábat 5 százalékról 5 és fél százalékra esetlegesen 6 százalékra fogja felemelni. Ezen hírek behatása alatt a magánkamatláb Berlinben 4, 7—8 százalékra, Bécsben 5, 15—16 százalékra emelkedett. A párisi piac természetesen nem szívesen látja az Angol bank ráta felemelését, miért is hosszú lejáratú londoni váltókat vásárol és küld Angliába, csak hogy az Angol banknak némiképp segítségére legyen. — Londonban a magánkamatláb 4, 7, 8 százalék és a hét végén eléri előreláthatólag az 5 százalékot vagyis a mai ráta magasságát.

A budapesti és bécsi piacok a forgalom stagnál. A médió dacára a magán Escomptban csak igen csekély forgalom mutatkozik mivel hogy az Escomptörök meglehetősen tartózkodók. Budapestre már napok óta úgy Bécsbe is, a külföldről nem érkeznek pénzüajánlatok. Bécsben voltak ugyan valamelyes francia pénzüajánlatok, de a feltételek kedvezőtleneknek bizonyultak és így az ajánlatokat nem vehették figyelembe. Az osztrák-magyar bank statusa valamivel javult, az adóköteles bankjegy forgalom 66 millióval szállott alá. A váltótárca 42 millióval, a lombard pedig 9.67 millióval csökkent.

Kamattételek a következők: bécsi elsőrendű váltó 5 és tizenötötizenhatod százalék, Budapest 6 és egynyolcad százalék, közp-bankok 6 és horomnegyed százalék, tárca-váltók 7 és egynegyed százalék, Berlin 4 és hétnyolcad százalék, Páris 3 és háromnegyed százalék, London 4 és hétnyolcad százalék.

Az angolbank kamatláb emelésének tulajdonképeni okozója az őszi pénzforgalomnak Angliában való hirtelen megnövekedése, vagyis az arany nagyrészen Németország, Egyiptom és oroszországi piacok felé való vándorlása. Ezen arany elvonások egyszerre lerontották az angolbank státusát, több aranyat exportáltak, mint amennyi érkezik és ez okozza az Angolbank nehézségeit.

Az Egyesült Államok, Bazilika is aranyat keresnek az angol piacon. Az Angolbank állományát tehát minden oldalról igénybe akarják venni. Ez ellen a bank csak a kamatláb emeléssel tud védekezni. A londoni pénzügyi körökben máris beszélnek róla, hogy ha a magasabb kamatláb mellett az arany elvonás továbbra is tartani fog, akkor az Angolbank kénytelen lesz a kamatlábat ismét felemelni. A londoni bankárok mindazonáltal remélik, hogy az Angolbank most már az 5 százalékos rátával az év végéig ki fog tartani. H. Z.

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.38
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.24
Októberi rozs	— — —	7.94
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.78
Októberi zab	— — —	7.27
Áprilisi zab (1914)	— — —	7.52
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.37

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	817.50
Osztrák hitelrészvény	—	623.—
4 ^o /o-os koronajárjék	—	80.05
Osztr. magy. államv.	—	689.50
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	511.—
Hazai bank	— — —	276.—
Magyar bank	— — —	542.—
Keresk. bank	— — —	3722.—
Rimamurányi	— — —	681.50
Salgótarjáni kőszén	— — —	746.50
M. Ált. Kőszénbánya	—	1025.—
Közuti vasut	— — —	633.50

NYILTÉR

F O G-

technikai intézetemet ismételtén a legkitünőbbben szereitem fel. Fog- és gyökhezést érzéktelentéssel végzek.

özv. dr. Deákné H. Zs.
Nagyvárad, Kossuth-u. 2.
Fekete Sással szemben

Fiatalkeresztény gyakornok

felvétetik.

Cím: Hegedűs hírlapiroda.

Regényesarnok.

VACKOR JÓZSI.

— Rajz. —

Irta: Kiss Endre. 4

— Feleségem is?

— Az is — csak fogja meg már!

— Jól van hát no. Látom úgy se enged, de aztán majd én sem engedem; csak szavának ura legyen ám, aki kimondta a szót!

S egész örömmel vitte a kosarat. Oly boldog sem volt tán mióta tudja életét.

És e pereben csűrük szemei élesen lövelték ki a sugarakat az össze-vissza kuszált szemöldök alól Annus nyulánk természetére, karsu alakjára, s alabástrom arca gyöngé rózsáira. Józsi összeszorult arca vörösödni kezdett s elbigyesztett szája a 30 szál bajusz alatt vad mosolyt látszatott. Ő valóban boldog volt: képzelődéseiben szinte látta mily szép jövőnek néz elébe és zsum-mogni kezdett magában, de úgy, hogy más is jól hallotta: Annus! . . . Annus! . . .

— Hivatalom jó van; rangom is azután; születésem nemes: a nagyapától maradt ház megacintosodott koromfekete szalma fedelével, gombás tetejével még meg van, s ami fő, feleségem is lesz, a kit oda vigyek és elhelyezek benne. Az igaz, hogy egy kicsit ki kell pallogatni, mert még a nagyapó halála óta nem volt fehérnép kéz rajta s bizony megsárgult 14 esztendőnek alatta, akkor halt meg a nagyapó csendes halállal, — nyugtassa meg az Isten! De hogy szót egybekoverjek; a sarlóval az ágy, kenyeres pad, a tálas és fészitartó mellől a boronák közt a fal oldalából kibujt zablevelű füvet le kell vágni s a 9 fogu fogast meg lesepenni, hogy a pókhálók kössenek már bizony máshova hálót, ne kvártélyozzák az én házamba be magukat, mert nem jusso-sok velé; s éppen így a hálózatukat a felső padtásról is le kell szedni a nyirág seprű hegyével s aztán a bokájában átkötözött fehér asztalt egy kicsit meg kell gyalultatni, hogy mutasson faszine formát: fehér.

És kész van minden. Jöhet a feleség, ha még a nemzeti bíró uram leánya Annus is az: a „galamboeska“. Csak egyetlen egy baj van még, hogy Annusra egy kicsit kéne még várni, mert hát gyöngécske bizony az asszonyi teendőkre s aztán meg a nemzeti uramnak és a nemzeti asszonynak is meg kéne mondani a dolgot, hiszen hát nekik is van beleszólásuk; meg aztán náluk nélkül meg sem történhetik.

Az 6 részéről nincs ugyan kinek mondja: az apja még mikor 6 két éves volt, elhalt 49-ben a Segesvári csatában, az anyját meg nem is ismerte. A többit gondolhatjuk. Más rokonai pedig jómódu székely emberek, de nem igen illenek be a hivataloskdások sorába, kivéve az András bátyát.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és TARSÁ uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, piperezappant, kozmetikai, arc- és kézpolási, háztartási, hajpolási és általában mindenféle a kozmetikaiba vágó cikkeket a legjobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent „Illatszert és háztartási értesítőnk“ melyet ingyen és bérmentve küld: „HEZ“ illatszert és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Kőfaragó-u. 7. sz.

Leszállított helyárák a délutáni előadásokon! Kezdeté 3 órakor.

A Párisi Tanagra színház

(a világ nyolcadik csodája)

a „Vigadó mozgószínház“ helyiségeiben

teljes művészarsulátával

vasárnap Szereplő művészek:

kezdeté 3 órakor,

a délutáni előadások 60, 80, 1 kor. belépti díjak.

Gilberte Colnon, francia énekesnő,
Lakos Vilma, magyar szubrett-énekesnő,
Bihary Nelly, táncos-szubrett,
Margo Renaud, hegedű-művész,
Gönczy Margit, magyar énekesnő,
Erna Pop, román tánc-szubrett,
Zelnay Ida, magyar tánc-szubrett,
Edith Southey angol táncosnő,
Krémér Jenő, színművész.
Iványi Antal, énekes,
Szán'ho Rezső, tánc-komikus,
Karnagy: Fekete Andor.

Holnap hétfőn

Búcsú előadás, amelyen

a teljes művész személyzet a színpadon személyesen működik közre.

Jegyek előre megválthatók d. e. 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától a Vigadó mozgó-színház jegypénztáránál és a Boros katonai és csendőrségi felszerelési üzletben (Kertutca 1. szám) és a tőzsdékben.

Mindenkinek!

A „Párisi Tanagra Színház“
Művészi! Szolid! Csodás!

Lloyd-Kávéház

teljesen újonnan átalakítva
ma vasárnap megnyilik.

**Figyelmes, pontos
kiszolgálás.**

A n. érdemű közönség szíves
pártfogását kéri tisztelettel

Freifeld Mór

a Lloyd-Kávéház tulajdonosa.

**Olcsó és
szép sir-
keresztek**

cement alappal
fejfák, sirtab-
lák domborura
préselt betük-
kel kaphatók

**Maár Lajos
és Testvére
lakatosoknál
Teleky-u. 45.**

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

Csillárok árusítása nagybani áron.

Miután óriási raktárkészletem helyszűke miatt nem tarthatom fenn, értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy az árukat minden elfogadható gyári áron árusítom.

STERN, Bémer-tér 3.

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy illatszer és háztartási üzletünket a folytonos emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából, kénytelenek voltunk tetemesen **megnagyobbítva áthelyezni: Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám alá**, ahol ezentul mindennemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul elgithetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket, igen tisztelt vevőközönségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentul minden hónapban egy **ingyen bevezetési napot rendezünk.**

Mint hogy ezen ingyen nap feltételeit itt részletezni, helyszűke miatt, nem lehet. Kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhová, ingyen és bérmentve megküldünk. Címünk: **Parfumerie „Hez“** illatszertár és háztartási cikkek szaküzlete, Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám.

Szőlőbirtokos urak figyelmébe!

Mielőtt

borsajtó

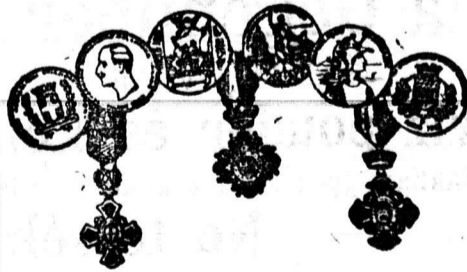
szükségeit beszereznék ne mulasszák el dusan fölszerelt raktárunkat megtekinteni, a hol saját gyártmányu

vas alványos borsajtóink

többféle kivitelben előnyös árak mellett szerezhetők be.

Ruff Testvérek
lakatos és gazdasági gép műhelye.
Lukacs György-u. 26.

Boldog órai

csakis annak lehetnek, aki hozat magának egy működővel hangszert **Wagner** Hangszerkiváltót, Budapest Jósef-körút 15. sz. (Telefon.) Varázsfuvola ajándékkal 4 korona. Csodaráztrombita, erős rézből 6 korona. Szájharmonika dobkisérettel 3 korona. Facimbalom, 15 hanggal 4 kor. Tündérhangok állványon 8 K. Varázshagedű, ujdonság 6 K. A milánói, párisi és londoni kiállításán kitüntetve az első díjjal. Javítási szakmühelyek. Fényképes árjegyzék ingyen.

Óvás! Figyelem a „Wagner“ névre és a 15-ik házszámra.

„AGRICOLA“

Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
Temesvár.

Folyósított: törlesztéses jelzálogkölcsönöket I., II. helyre ingatlanokra és városi bérházakra.

Tisztviselői kölcsönöket olcsó kamat mellett. Iparvállalatok finanszírozását elvállalja.

Elvállalja ingatlanok parcellázását és az ehhez **szükséges tőkét** megszerzi

Hosszabb hitelre szállít mindenféle mezőgazdasági vetőmagot, gazdasági, ipari gépeket és technikai cikkeket.

Megbízásból keres megvételre különféle nagyságu bérleteket és mezőgazdasági ingatlanokat s kitermelésre alkalmas erdőket.

Kérjen ajánlatot!

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregök! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

**sirkőraktára és
kőfaragó telepe**

**Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.**

Telefon József 20-53.
Interurbán telefon
József 20-62.

SAVOY NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÜT 16.

Interurbán telefon
József 20-62.
Telefon József 20-53.

Modernül átalakítva és renoválva, 120 szoba, gőzfűtés, lift, hideg, melegvíz. Mérsékelt árak. Szobák már 8 koronától feljebb.
SZABÓ TIVADAR, igazgató.

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8-06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek közelgésében a városi kirándulók közönségnek a gyorsfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről: **4 óra 38** perckor. **Érkezés a Félix-fürdőbe 5 óra 06** perckor **Vissza-utazás este 8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, élelmezés heti 56 koronától. Posta, távirat, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, köszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hévíz forrásait kitünő eredménnyel használják.

Szolga Ferencz és Sándor

Rimanóczy-utca 9. sz.

Kárpitosok és diszitők.

Elősmert elsőrangu
munka. Jutányos ár.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot**, nyerges és versenyostorokat. Kívánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

Tűzijáték kiállítás

özv. **Kádár János**-né

elsőrangú fűszer- és csemegé kereskedésében.

a legelsőbbbranu különlegességek
előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

NYIBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csak ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozott **JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz**. Akkor sem kell elfogadni heytelen és utánozott kölnivizet, kölniviz-poudert és **kölniviz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyen, mert a világhírű cég magyarországi képviselete:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az

eredeti minőség.

Kapható Nagy-Váradon: Farkas István és Darvas István drogeriájában.

Legolcsóbb bevásárlási források!

Alapítotott 1893. **Freund Benjámín** Alapítotott 1893.

műcrás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerszeműeket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50% engedmény.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Jenny József

órász, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.

Tanuló felvétetik.

Tátray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, díszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

Petry Árpád

órász- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakkereső javítása elfogadtatik.

Uj keztyűs és sérvkötő készítő!

Keztyűk mérték után gyorsan és legjutányosabb árban készítettnek. Bál i keztyűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltetnek. **Ruganyos sérvkötők 4 korona.**
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz- és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akác-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézeskalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

Kereset

minden helységben, saját otthonában. Könnyű harisnyakötési munka. Prospektus ingyen.

Karl Wolf,

Wien, VII, Máriahilfer-strasse 82.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikálók 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

ORIENT
szálloda

Budapest, VII. Rákóczi-ut 42. sz.
A Nemzeti szálloda átellenében.

Ujjonnan berendezve. A város központjában. A keleti és nyugati pályaudvartól villamoson 5 percz. Szobák 3 kor.-tól feljebb. Hosszabb tartózkodás esetén árengedmény.

Szíves pártfogást kér:

SCHAAR G.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatalcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

házhoz szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-mantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.